

3.5 Закључне констатације и предлог мера

3.5.1 Комисија за нестала лица сматра да треба приступити закључивању билатералног Протокола о сарадњи у области решавања проблематике несталих лица између Владе Републике Србије и Савета министара Босне и Херцеговине. Протокол је потребно потписати ради регулисања сарадње у овој области, имајући у виду њен хуманитарни и политички значај, као и специфичност и он треба да представља основу за даље унапређење билатералне и регионалне сарадње у овој области. Комисија је урадила Предлог основе за закључивање Протокола о сарадњи у тражењу несталих лица између Владе Републике Србије и Савета министара Босне и Херцеговине и предлог текста Протокола. Влада Републике Србије је својим закључком 05. Број: 018-1714/2012 од 9. марта 2012. године усвојила наведени текст Протокола, који је посредством Министарства спољних послова упућен Савету министра Босне и Херцеговине, 2. априла 2012. године.

3.5.2 Такође, потребно је интензивирати сарадњу са надлежним телима у Босни и Херцеговини на реализацији ексхумација на локацијама у Босни и Херцеговини за које интерес имају Република Србија и Република Хрватска (на локацијама од тзв. заједничког интереса) и преузети све мере да се убрза процес идентификација ексхумираних посмртних остатака на таквим локацијама (Бања Лука, Сарајево, Посавина, подручје Мостара, Купреса и др).

4. РЕПУБЛИКА ЦРНА ГОРА

4.1 Након што је Република Србија постала правни следбеник Државне заједнице Србија и Црна Гора, Комисија је преузела све активности и обавезе Комисије Савета министара за нестала лица Србије и Црне Горе, која је својим мандатом покривала ову проблематику у Републици Србији и Црној Гори, како у поступцима тражења несталих лица са територије Црне Горе, тако и решавању случајева несталих лица по захтевима других страна на територији Црне Горе.

4.2 Чињеница да Комисија нема више мандат да се бави решавањем ових питања везано за Црну Гору, посебно је утицала на иначе сложену ситуацију у којој се налазе породице несталих лица, које су протеране са простора АП Косово и Метохија и сада живе на простору Црне Горе. Исто тако у Комисији се налази сва документација везана за случајеве несталих лица држављана Црне Горе, како решених случајева (Никшићка, Шавничка група и др) тако и случајева који су још увек у процесу решавања.

4.3 Комисија је урадила текст Нацрта протокола о сарадњи Комисије за нестала лица Владе Републике Србије и Комисије за нестала лица Владе Црне Горе, који је Влада Републике Србије прихватила Закључком 05 Број 018-8512/2009. Нацрт протокола упућен је преко Министарства спољних послова Комисији за нестала Владе Црне Горе, 11. јануара 2010. године, а Влада Црне Горе је дала сагласност за потписивање споразума на седници одржаној 10. новембра 2011. године. Протокол је потписан, 25. априла 2012. године, у Београду, на састанку надлежних владиних тела за тражење несталих лица Владе Републике Србије и Владе Црне Горе, на коме је договорено да се следећи састанак одржи у Подгорици, на коме би се разменила документација и информације везано за решавање конкретних случајева лица која се воде као нестала.

4.4 Закључне констатације и предлог мера

С обзиром да је Протокол о сарадњи Комисије и Комисије за нестала лица Владе Црне Горе потписан на састанку комисија, одржаном 25. априла 2012. године, у Београду, договорено је да се следећи састанак одржи у Подгорици, на коме би се разменила документација и информације од значаја за решавање питања несталих лица и ближе усагласиле конкретне процедуре у поступцима ексхумације, идентификације и примопредаје посмртних остатака.

5. РЕГИОНАЛНА САРАДЊА

На регионалним састанцима надлежних тела за тражење несталих лица Републике Србије, Републике Хрватске и Босне и Херцеговине, који су одржани 12. и 13. марта у Брчком, 13. и 14. јуна у Сарајеву и 15. и 16. октобра у Лукавцу, разматрано је више значајних иницијатива за унапређење билатералне и мултилатералне сарадње у овој области:

- Представници владиних тела за тражње несталих лица подржали су иницијативу за одржавање конференције о несталим лицима на нивоу председника држава у региону, што би била прилика да се истакну значајни резултати које су постигле власти у региону у решавању овог питања, јер је решено око 70 % од око 40.000 случајева лица која су се водила као нестала у оружаним сукобима на простору бивше СФРЈ и АП Косово и Метохија. Ово представља респектибилан резултат у међународним размерама, који треба да охрабри и друге земље и регионе који се суочавају са овим тешким хуманитарним питањем. Истовремено ова конференција би била додатна подршка наставку и убрзању процеса, јер он постаје све сложенији и тежи, а број лица која се још воде као нестала је 13.132, према подацима Међународног комитета Црвеног крста из априла месеца 2012. године;
- на састанцима се разговарало о убрзању закључивања билатералних протокола о сарадњи у области решавања проблематике несталих лица између Републике Хрватске и Босне и Херцеговине и Републике Србије и Босне и Херцеговине, као и с Црном Гором. Ове протоколе је потребно потписати ради регулисања сарадње у овој области, имајући у виду њен хуманитарни и политички значај, као и специфичност и они треба да представљају основу за даље унапређење билатералне и регионалне сарадње у овој области. Ово, тим пре, што МКЦК и ИЦМП значајно смањују своје активности на Западном Балкану и најављују своје потпуно повлачење у наредне две године, због чега је сарадња надлежних тела држава у региону, која се баве решавањем проблематике несталих лица, од суштинског значаја за даље несметано одвијање и унапређење процеса укључујући:
- креирање јединствене регионалне листе несталих лица, која ће у првој фази обухватити активне случајеве на основу критеријума МКЦК о минимуму података, а у другој фази и листу решених случајева. Листа ће првенствено бити користан алат (јер ће се уклонити дупла имена, биће више критеријума верификације, дефинисаће се надлежности код случајева од заједничког интереса итд). Листа ће бити отворена, периодично ажурирана и биће објављена на основу консензуса свих учесника у њеном креирању,
- обезбеђивање наставка активности везаних за заједнички ДНК програм Међународне комисије за нестала лица, који подразумева централизовану базу коштаних и крвних ДНК профила и других форензичких података,
- омогућавање мониторинга другим странама у процесу ексхумација и идентификација посмртних остатака жртава,
- олакшавање процедура за прекограничне уносе посмртних остатака,
- заједничко извиђање и лоцирање места појединачних и масовних гробница,
- размену распложивих информација и координацију активности од значаја за решавање случајева лица која се воде као нестала услед оружаних сукоба.

У Сарајеву је 13. јуна 2012. године одржан састанак председавајућих надлежних владиних тела за тражње несталих лица Републике Србије, Републике Хрватске и Босне и Херцеговине са председавајућим Међународне комисије за нестала лица Томасом Милером и његовим повереницима: краљицом Нур, Вимом Коком и Ролф Екеусом.

Том приликом председник Комисије Вељко Одаловић је рекао да Република Србија придаје велики значај решавању проблематике несталих лица, као првенствено хуманитарном, цивилизацијском, али и политичком питању од значаја за унапређење односа у региону, повратак избеглих и интерно расељених лица, јачање поверења између етничких и верских заједница и кривично правно процесуирање одговорних за почињене ратне злочине и тешка кршења међународног хуманитарног права.

Такво опредељење надлежни органи Републике Србије су потврдили спровођењем конкретних активности на својој територији, кроз транспарентан процес, без обзира на било коју различитост, укључујући омогућавање присуства свим заинтересованим странама у складу са позитвним прописима и уз примену највиших професионалних и стручних стандарда, што је дало значајне резултате у решавању великог броја случајева несталих лица. Ексхумирано је 1.275 посмртних остатака из појединачних гробних места и три гробнице где је проценат идентификације посмртних остатака већи од 97%.

Он је нагласио значај одржавања Конференције о несталим лицама на нивоу председника држава, како би се истакао значај досадашњих резултата и дао подстицај даљем унапређењу и убрзању процеса, који постаје све сложенији. Истакао је комплексну ситуацију са којом се суочава Комисија, јер има захтеве за тражење несталих лица према више страна у региону и обрнуто, због чега је правно уређење и регулисање сарадње са другим странама у процесу од посебног значаја. Са Републиком Хрватском сарадња је правно најуређенија, јер су потписани међудржавни Споразум и на основу њих Протокол о сарадњи надлежних владиних тела за тражење несталих лица. Ради унапређења билатералне сарадње у овој области у априлу 2012. године је потписан Протокол о сарадњи владиних комисија за тражење несталих лица Републике Србије и Црне Горе. Такође, Влада Републике Србије је усвојила Протокол о сарадањи између Владе Републике Србије и Савета министара Босне и Херцеговине у тражењу несталих лица и он је дипломатским путем упућен Савету министара Босне и Херцеговине, ради даљег усаглашавања и потписивања.

Председник Комисије је посебну пажњу посветио Радној групи за нестала лица за АП Косово и Метохија, коју чине београдска и приштинска делегација, а председава МКЦК. Утврђени Општи оквир и Радна правила Радне групе у оквиру дијалога Београд – Приштина представљају добар оквир за сарадњу на решавању проблематике несталих лица на АП Косово и Метохија. Кроз овај механизам, који се показао одрживим и у најсложенијим политичким околностима, решено је више од 1.500 случајева несталих лица, спроведене су и значајне теренске активности ради провере информација о местима могућих гробница. Комисија очекује да приштинска делегација Радној групи преда информације о могућим гробницама из архива такозване „ОВК”, а од међународних организација да помогну у прибављању релевантне документације КФОР-а и решавању питања више од 400 НН посмртних остатака у мртвачници у Приштини, где у делу стручне подршке, види и очекује значајну улогу Међународне комисије за нестала лица.

6. УНАПРЕЂЕНИ СТАЛНИ ДИЈАЛОГ ЕУ - Република Србија (УСД)

6.1 У оквиру пленарног заседања, Унапређеног сталног дијалога ЕУ – Република Србија (УСД), одржаног дана 10. јуна 2011. године у Београду, једна од тема било је и питање несталих лица. Представници Европске комисије су нагласили хуманитарни карактер и значај овог питања за ЕУ и истакли да ће оно бити једна од сталних тема дијалога. О овој теми на пленарном заседању УСД говорио је председник Комисије Вељко Одаловић, који је изнео податке о броју лица, која се воде као нестала у региону и посебно истакао напоре, које Република Србија континуирано предузима у решавању овог тешког хуманитарног питања, без обзира на било коју различитост и нагласио сложену позицију Комисије, која има захтеве према више страна у региону и обрнуто, указао на различит ниво правног регулисања сарадње у овој области и истакао да је она најпотпуније регулисана са Републиком Хрватском. Присутне је информисао о конкретним активностима ради унапређења сарадње у овој области са хрватском страном, којој је током 2010. године предата документација Вуковарске болнице, што је било једно од значајних отворених питања у сарадњи и списак размењених и отпуштених лица из тзв. сабирних центара и КПД установа на територији Републике Србије током 1991–1992. године (2.876 лица). Извршено је савјештање списка ових лица са службеним евиденцијама хрватске стране и утврђено је да се оне у највећем броју слажу, чиме је решено питање наводно великог броја несталих лица, која се могу довести у везу са постојањем ових центара на територији Републике Србије током 1991–1992. године.

Председник Комисије је говорио и о напорима, који се улажу у решавању несталих лица на АП Косово и Метохија, кроз механизам Радне групе за нестала лица на АП Косово и Метохија, коју чине београдска и приштинска делегација, а председава МКЦК и који је дао значајне, конкретне резултате, јер је од 3300 несталих лица на почетку процеса, решено око 1.500 случајева. Такође је нагласио, да је Република Србија доказала спремност да решава питање несталих лица на својој територији, без обзира на њихову националну, етничку и верску припадност⁵.

Полазећи од препорука Европске комисије садржаних у Годишњем извештају о напретку Републике Србије у процесу европских интеграција за 2012. годину, Комисија је дала предлог мера и активности за унапређење процеса решавања питања несталих лица, који су укључени у Акциони план за испуњавање препорука ЕК (Закључак Владе 05 бр. 337-8811/2012 од 6. децембра 2012. године)

Акционим планом у наредном периоду предвиђено је предузимање следећих мера и активности:

- наставак разговора с приштинском делегацијом кроз механизам Радне групе за нестала лица на АП Косово и Метохија, којом председава МКЦК;
- београдска делегација се залаже за успостављање методологије односно заједничког радног плана за решавање случајева НН посмртних остатака, чиме би се, поред осталог, у пуну функцију ставиле информације из међународних архива, као и око

⁵ У склопу ексхумација које су спроведене на њеној територији ексхумирано је 823 посмртних остатака из три масовне гробнице (Батајница, Перућац и Петрово село) и 447 посмртних остатака НН лица сахрањених у редовној процедури на градским гробљима, било да су пронађени у рекама, или су умрли у медицинским и другим установама. Мониторинг је омогућен свим заинтересованим странама, а од 1.247 ексхумираних посмртних остатака идентификовано је и предато породицама 1.063, што потврђује висок степен професионализма, стручности и транспарентности у процесу.

2.500 информација од значаја за решавање конкретних случајева које је предала београдска делегација, с обзиром да не постоји потпун увид о њиховој провери на терену. За напредак процеса неопходно је и да приштинска делегација преда информације из архива такозване „ОВК”.

- Наставиће се са теренским проверама по захтевима приштинске делегације (локација Рудница, код Рашке)

У сарадњи са Републиком Хрватском:

- инсистираће се на редовном одржавању званичних састанка владиних тела за тражење несталих лица. Последњи овакав састанак одржан је у Београду у јулу месецу 2010. године. Наредни је требало да организује хрватска страна у Загребу, у складу са потписаним међудржавним документима и договором са наведеног састанка у Београду;
- наставиће са тражењем информација од значаја за решавање случајева несталих лица по захтевима хрватске стране укључујући и информације о могућим локацијама гробница;
- у сарадњи са хрватском страном инсистираће се на убрзању ексхумација познатих регистрованих гробница (где је сахрањено око 350 жртва српске националности), као и процеса идентификације око 900 ексхумираних НН посмртних остатака.

Поред наведеног:

- залагаћемо се за потписивање Протокола о сарадњи у тражењу несталих лица са територије Босне и Херцеговине, чији је предлог упућен Савету министра Босне и Херцеговине у априлу 2012. године
- активно учествовати у регионалној сарадњи у решавању овог питања
- даље оснаживати Комисију за нестала лица, као и службе у надлежним органима и организацијама, које се баве овом проблематиком и јачати њихово функционално умрежавање
- унапређивати сарадњу са породицама несталих лица, ради њихове боље информисаности и упућености у процес и апеловати на све који имају информације од значаја за решавање проблематике несталих лица да исте доставе надлежним органима.

7. РЕДОВНЕ АКТИВНОСТИ

7.1 У циљу реализације задатака који су јој поверени од стране Владе, имајући у виду тежину, сложеност и специфичност питања којима се бави, као и политичку осетљивост проблематике несталих лица, Комисија сарађује са надлежним министарствима, судовима, Тужилаштвом за ратне злочине, стручњацима, форензичарима, у циљу обезбеђивања свеобухватног, професионалног и системског приступа у решавању овог питања. Посебно су интензивирани активности са Службом тражења Црвеног крста Србије, ради упоређивања и ажурирања података о несталим лицима и Тужилаштвом за ратне злочине.

7.2 У досадашњем раду Комисије за нестала лица, која је образована Одлуком Владе 2006. године и која је наставила рад и активности претходних комисија за нестала лица на нивоу Савезне Републике Југославије и Државне заједнице Србија и Црна Гора (Комисија за хуманитарна питања и нестала лица Савезне владе Савезне Републике Југославије и Комисија за нестала лица Савета министара Србије и Црне Горе), уочено је да поједине активности и питања у раду Комисије, која су од битног значаја за остваривање њених задатака, нису у потпуности уређена одлуком о њеном оснивању. Ради регулисања наведеног, Комисија је у сарадњи са Комесаријатом за избеглице који обавља стручне и административно-техничке послове за потребе Комисије, покренула иницијативу, да се одређени задаци и послови везани за вођење евиденција несталих лица, издавања потврда о чињеницама о којима се воде евиденције, плаћање трошкова ексхумација, услуга експерата судске медицине, превоза посмртних остатака, опреме, једнократне помоћи породицама за сахрану, регулишу законом, за чије спровођење је надлежан Комесаријат. Резултат ове иницијативе је да су наведене активности регулисане Законом о управљању миграцијама („Службени гласник РС”, број 107/12, од 9. новембра 2012. године, члан 10. став 4) који је усвојен на седници Народне Скупштине Републике Србије 8. новембра 2012. године, а ступио на снагу 17. новембра 2012. године. Такође, сходно томе предложене су и одговарајуће комплементарне измене у Одлуци о образовању Комисије, чиме се потпуније регулише њен мандат и јача њен субјективитет владиног тела, коме су поверене активности на решавању ове сложене и специфичне проблематике (Закључак Владе 05 број 02-7759/2012 од 8. новембра 2012. године).

7.2.1 Овај закон је представљен у оквиру седмог радног састанка са повереницима Комесаријата за избеглице и миграције, који је одржан у Доњем Милановцу, од 12. до 14. децембра 2012. године. Састанак је одржан са циљем додатног упознавања надлежних службеника са новим законодавним оквиром у области управљања миграционим токовима, новим надлежностима као и предстојећим правцима деловања у овој области

7.3 У току фебруара и марта месеца 2012. године спроведен је процес ексхумација посмртних остатака 58 НН лица која су сахрањена на градским гробљима Нова Бежанија и Лешће у Београду, у периоду од 1991–1995. године, ради њиховог трајног адекватног смештаја и чувања у новоизграђеној костурници односно заједничкој гробници чиме би се олакшао приступ посмртним остацима ради њихове лакше примопредаје након идентификације, узимању додатних узорака за ДНК анализу и евентуалних допунских судско медицинских вештачења. Ради се о посмртним остацима НН лица која су обухваћена процесом ексхумација 2004. и 2006. године током којих су узети узорци за ДНК анализу и до сада још увек нису идентификовани. Процес ексхумација је спроведен на основу наредбе Вишег суда у Београду а на основу предлога Комисије.

7.4 Дана 27. марта 2012. године на Институту за судску медицину у Београду извршена је идентификација посмртних остатака Расима Ђорића, једног од путника отетеог из воза у Штрпцима, 27. фебруара 1993. године, чиме је завршена идентификација посмртних остатака који су пронађени приликом претраге терена на обали језера Перућац 2010. године, на територији Републике Србије.

7.5 Дана 13. септембра 2012. године на Институту за судску медицину у Београду извршена је идентификација посмртних остатака Тиосава Радовића, чиме је завршена идентификација посмртних остатака, који су пронађени приликом претраге терена на обали језера Перућац 2010. године, на територији Републике Србије.

7.6 Дана 19. октобра 2012. године извршена је ексхумација посмртних остатака два лица која су сахрањена на месном гробљу у Босуту, ради узимања узорака за ДНК анализу и утврђивања њиховог идентитета. Ради се о лицима чији су посмртни остаци сахрањени на овом гробљу у августу 1995. године, а за која не постоји уредна документација и која се на основу околности проналаска могу довести у везу са оружаним сукобима.

7.7 На градском гробљу Рисовача у Аранђеловцу, 23. новембра 2012. године извршена је ексхумација посмртних остатака једног лица ради узимања узорака за ДНК анализу и утврђивања његовог идентитета. Ради се о посмртним остацима који су сахрањени као НН на овом гробљу у децембру 1991. године и које се на основу проналаска могу довести у везу са оружаним сукобима.

7.8 Интезивно се радило и на ажурирању евиденција пребивалишта чланова породица, јер су многе у међувремену промениле адресе становања, контакт телефоне, а велики број лица борави у трећим земљама, посебно у Аустралији, Америци, Канади и др. Комисија, такође, врши континуирано ажурирање базе несталих лица у Републици Хрватској, Босни и Херцеговини и АП Косово и Метохија, у којој је евидентирно више од 8.500 лица, од којих је судбина непозната за још око 2.500 и завршној фази је израда нове савремене база података за сва нестала лица, идентификоване и неидентификоване посмртне остатке ексхумиране на територији Републике Србије и АП Косово и Метохија, која се ради у склопу реализације ИПА пројекта.

7.9 Комисија има дневне контакте са породицама несталих лица у циљу информисања о актуелном стању случајева и прикупљања нових сазнања и чињеница, које могу помоћи у решавању судбине њихових несталих чланова. Комисија обавештава породице о чињеницама смрти њихових чланова, пружа помоћ у организацији преузимања посмртних остатака, обезбеђивању документације, плаћању трошкова превоза и сахране. Такође, Комисија сарађује и са удружењима породица несталих лица, преко којих реализује део својих активности и пружа им материјалну помоћ и друге видове подршке.

7.10 Одржано је више састанака са представницима Удружењима породица несталих лица у оружаним сукобима на простору бивше СФРЈ и догађајима на АП Косово и Метохија, са циљем да се информишу и пријаве на Јавни позив и конкуришу са својим пројектима, ради финансирања одређених активности, које се односе на период фебруар – август 2012. године, септембар – децембар 2012. године и новембар 2012. године. Комесаријат за избеглице за потребе Комисије расписао је Јавне позиве 30. јануара, 28. августа и 26. септембра 2012. године.

Комисија је подржала активности удружења породица несталих лица, Координације српских удружења породица несталих лица, као и Регионалне координације удружења породица несталих лица поводом обележавања 30. августа, Међународног дана несталих. Тим поводом, председник Комисије Вељко Одаловић је учествовао на конференцији за штампу, коју је организовала Координација српских удружења породица несталих лица, 30. августа 2012. године у Београду, а представници Комисије присуствовали су пригодном програму, који је након тога одржан на Савском тргу.

Такође, представници Комисије су са представницима удружења породица несталих лица из Србије присуствовали и обележавању Међународног дана несталих у Мостару, у организацији Регионалне координације удружења породица несталих лица.

7.11 Дана 13. новембра 2012. године у Тузли, у Идентификационом центру, одржан је састанак представника Међународне комисије за нестала лица и представника Комисије, на тему Регионалне листе несталих, на којем се разматрало о решавању судбине несталих лица оружаних сукоба на простору бивше СФРЈ и АП Косово и Метохија, како би се решио одређени број индивидуалних случајева. Такође, обављена је посета лабораторији.

7.12 Из наведеног произлази да је Комисија у овом извештајном периоду реализовала све активности у складу са Планом рада за 2012. годину, што подразумева системско праћење, координацију и сарадњу са другим надлежним органима, организацијама и породицама несталих лица, ради постизања конкретних решења, уважавајући сву сложеност и специфичност проблематике и сарадње са другим странама у процесу. Поред наведених, планираних, активности у 2012. години Комисија је реализовала и активности које нису биле предвиђене Планом рада за 2012. годину, као што је велики број накнадних реасоцијација посмртних остатака несталих лица на АП Косово и Метохија, што изискује додатне активности на терену, као и увећана финансијска средства за поједине економске класификације, на одређеној квоти, а у оквиру одобрене апропријације.

Београд, 26. децембра 2012. године

ПЛАН РАДА КОМИСИЈЕ ЗА НЕСТАЛА ЛИЦА ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ЗА 2013. ГОДИНУ

I

1. Рад на базама података несталих лица (базе евиденција несталих лица, базе антемортем података несталих лица, вођење досијеа за свако нестало лице и за решене случајеве несталих лица);
2. Сарадња са Уредом за заточене и нестале Владе Републике Хрватске и надлежним Комисијама у Босни и Херцеговини у складу са потписаним споразумима, протоколима и постигнутим договорима;
3. Сарадња са УНМИК-ом на АП Косово и Метохија у складу са потписаним споразумима, протоколима и постигнутим договорима и учешће у раду Радне групе за нестала лица на територији АП Косово и Метохија;
4. Потписивање Споразума о сарадњи у тражењу несталих лица између Републике Србије и Босне и Херцеговине;
5. Сарадња са надлежним министарствима, Тужилаштвом за ратне злочине и другим институцијама и организацијама на питањима из њихове надлежности, која су од значаја за решавање проблематике несталих лица у оружаним сукобима на простору бивше СФРЈ и АП Косово и Метохија;
6. Ораганизација процеса ексхумација, идентификација, преноса посмртних остатака и сахрана и пружање помоћи породицама;
7. Сарадња са удружењима породица несталих лица и учествовање на регионалним конференцијама удружења несталих лица, семинарима и другим скуповима која ова удружења организују. Сарадња са надлежним органима ради решавања статусних питања несталих лица и социјално-хуманитарних питања њихових породица;
8. Сарадња са међународним организацијама и институцијама које су укључене у процес решавања судбине несталих лица (МКЦК, ИЦМП, Хашки трибунал и др).

II

Активности на решавању питања несталих лица у Републици Србији и АП Косово и Метохија:

1. Прикупљање документације и теренске провере ради спровођења процеса ексхумација на градским гробљима у Гибарцу код Шида и у колико се утврди да су на том гробљу сахрањени посмртни остаци лица која се могу довести у везу са оружаним сукобима на простору бивше СФРЈ;

2. Предаја идентификованих посмртних остатака са локација где су ексхумације извршене током и након 2002. године (подручја околних Нови Сад, Сремска Митровица, Шабац, Београд, Смедерево, Панчево и Ковин);
3. Провера информација (укључујући и теренске претраге) о могућим гробницама и појединачним гробним местима на територији Републике Србије;
4. Присуство обдукцијама и идентификацијама на АП Косово и Метохија;
5. Проналажење нових гробница и појединачних гробних места на АП Косово и Метохија, наставак и присуство ексхумацијама на локацији рудника Белаћевац и другим локацијама;
6. Преузимање посмртних остатака идентификованих лица на АП Косово и Метохија у складу са утврђеним протоколима и постигнутим договорима.

III

Активности на решавању питања несталих лица у Републици Хрватској и Босни и Херцеговини:

1. У складу са договором о мониторингу, присуство у својству посматрача ексхумација у Републици Хрватској. Хрватска страна треба да у наредном периоду изврши ексхумацију још најмање 359 познатих гробних места где су сахрањена лица српске националности;
2. Присуство идентификацијама посмртних остатака ексхумираних на гробљима у Книну, Грачацу, Кореници, Житнику, Петрињи, Двору, Кукуњевцима, Медарима, Рајићу, Шибенику и другим локацијама;
3. Присуство ексхумацијама на локацијама у Босни и Херцеговини;
4. Преузимање посмртних остатака идентификованих лица из Републике Хрватске и Босне и Херцеговине у складу са утврђеним процедурама и постигнутим договорима;
5. Евидентирање и проналажење масовних гробница и појединачних гробних места на територији Републике Хрватске и Босне и Херцеговине, где су покопана лица са списка тражења Републике Србије.